

Bages

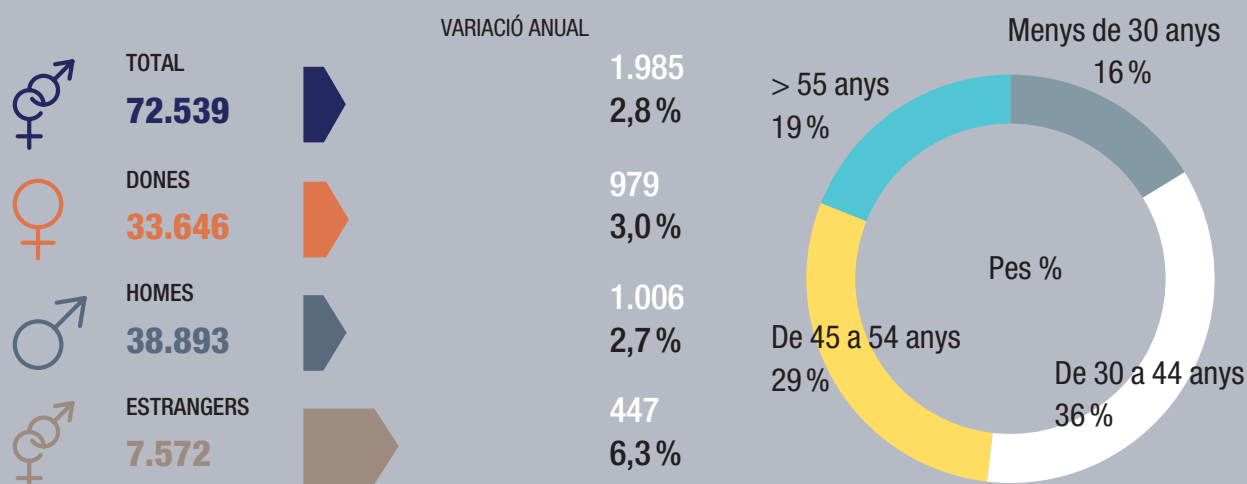

Resum executiu

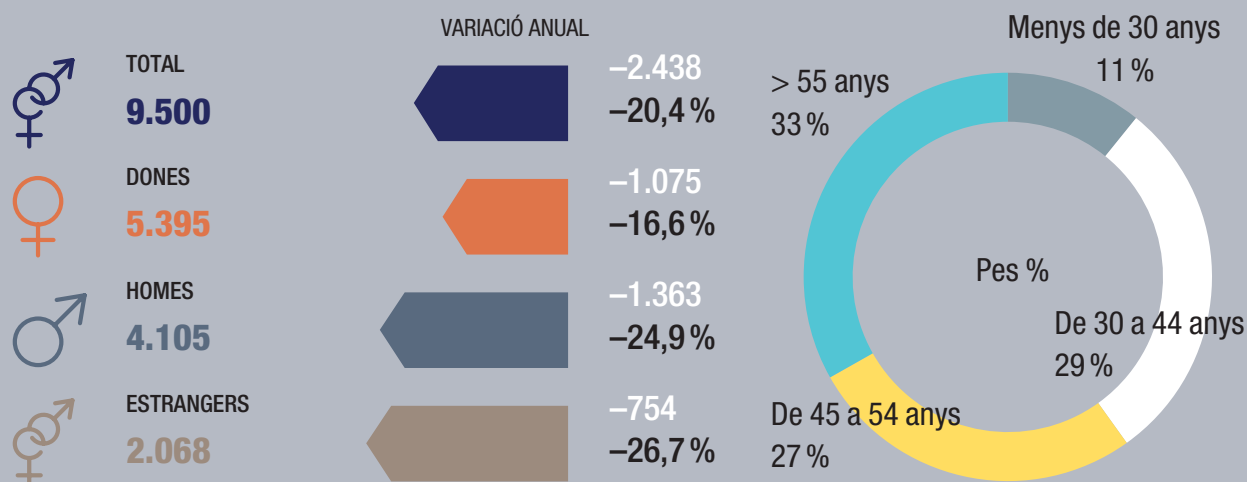
L'any 2021 ha comportat la recuperació de l'activitat econòmica i dels indicadors del mercat de treball després de la important crisi de la covid-19. Tanmateix, la recuperació de la comarca del Bages es mostra més moderada que la del conjunt de la província. L'atur ha registrat un descens significatiu, del -20,4 %, però que ha estat inferior al conjunt de la província (-26,3 %). El grup d'edat més jove, el dels menors de 30 anys, és el que ha registrat un descens més acusat (-45,4 %). Pel que fa a la taxa d'atur, que s'ha situat en l'11,8 %, s'ha reduït respecte a l'any anterior, però s'ha mantingut per sobre de la taxa de la demarcació (10,1 %).

Alhora, l'ocupació registrada resident ha crescut un 2,8 % (3,4 % a la província), el segon increment més moderat després del Berguedà. Pel que fa als llocs de treball, el seu nombre ha crescut el 2,9 % (4,0 % a la província), amb l'Administració pública com a primera activitat generadora de llocs, i destacant la pèrdua en activitats com la construcció d'obres d'enginyeria civil. El treball assalariat ha presentat un creixement més intens que el treball autònom (3,4 % i 0,8 %, respectivament). El nombre d'empreses ha augmentat el 0,9 %, inferior a l'augment del conjunt de la província (2,3 %).

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2021

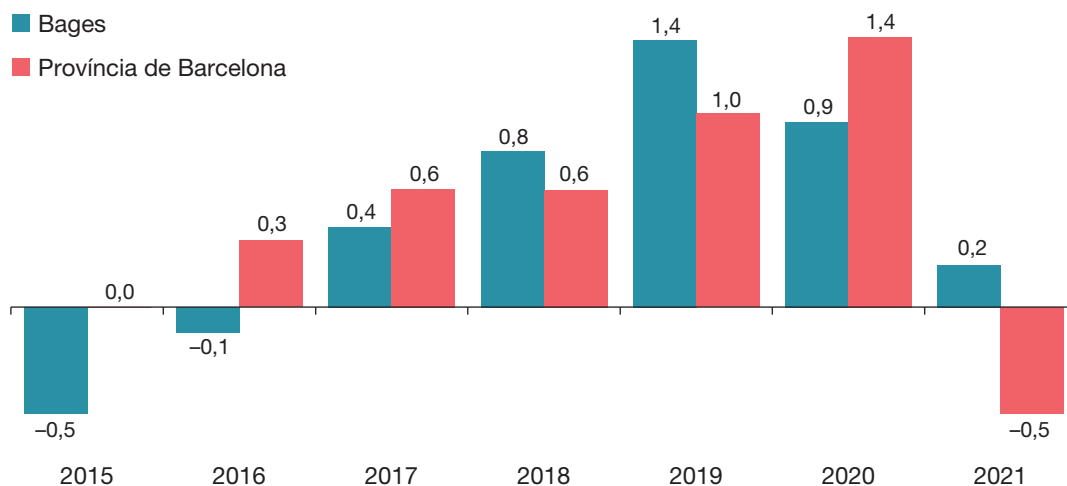
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2021

La comarca del Bages té una superfície de 1.092 km², el 14,1 % de la superfície de la demarcació de Barcelona, i està integrada per 30 municipis, que tenen una superfície mitjana de 36,4 km², la segona més gran de la demarcació i que supera en gairebé 12 km² la mitjana. Manresa n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2015-2021 (en percentatge)

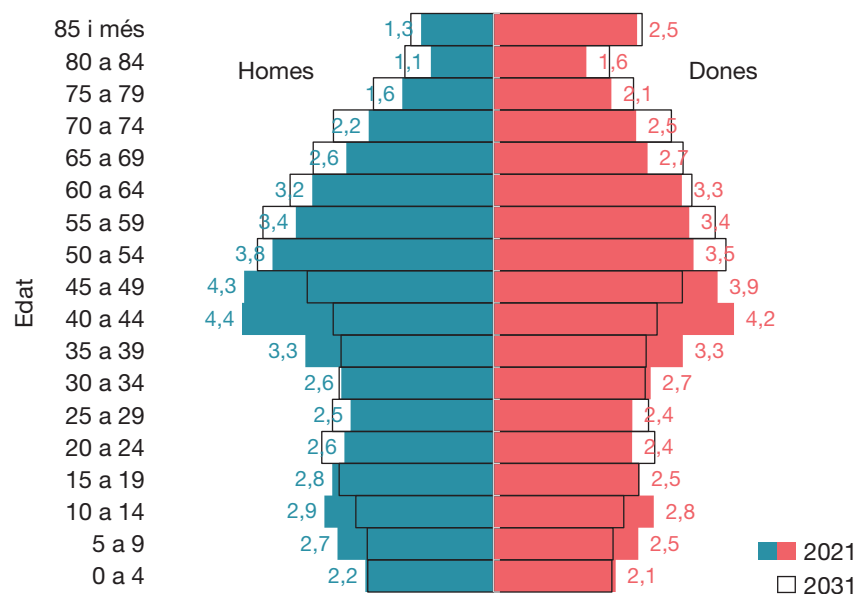

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Bages té 180.962 **habitants**, i és la sisena comarca més poblada d'entre les 12 comarques barcelonines. Respecte a un any abans, la població s'ha incrementat el 0,2 %, amb la qual cosa es diferencia del comportament del conjunt de la província, que ha decrescut el -0,5 %. La població amb nacionalitat estrangera ha crescut el 2,3 %, i destaquen els increments de població amb nacionalitat colombiana (23,6 %) i hondurenya (19,6 %). 20 municipis de la comarca han registrat augments de població, entre els quals destaquen Sant Vicenç de Castellet (101), el Pont de Vilomara i Rocafort (109) i Castellsbell i el Vilar (134).

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Bages 2021-2031 (en percentatge)

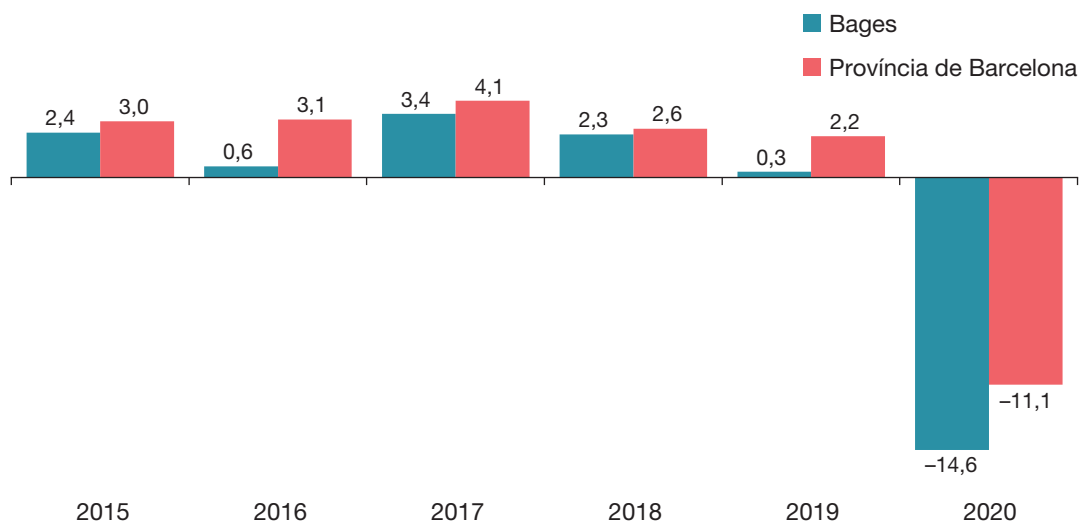

El Bages ha crescut sensiblement l'any 2021 en termes de població (0,2 %), enllaçant cinc anys consecutius de creixement, i ha diferit de l'evolució negativa registrada al conjunt de la província.

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

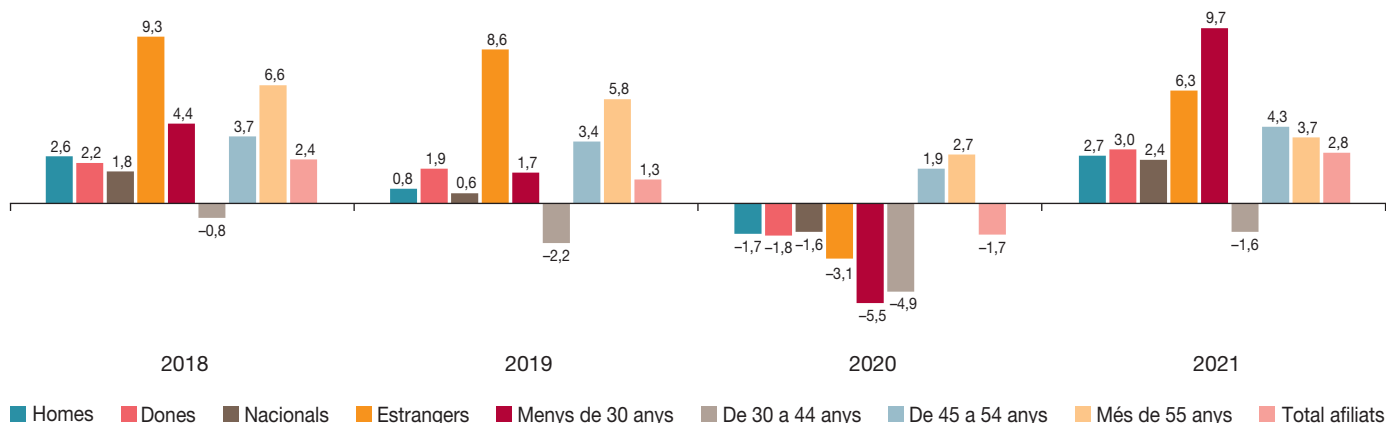
Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2021

El Bages ha tingut un dels increments de l'ocupació més moderats (2,8 %) d'entre les comarques de la demarcació, però ha recuperat amb escreix la població ocupada perduda l'any 2020.

La comarca del Bages va registrar el descens més important del VAB l'any 2020 entre totes les comarques de la província (-14,6 %), segons l'*Anuari econòmic comarcal 2021*, del BBVA (vegeu el gràfic 3). D'altra banda, l'ocupació registrada de la població resident a la comarca ha augmentat un 2,8 % l'any 2021, el segon increment més moderat entre les 12 comarques de la demarcació. La població ocupada més jove, fins als 30 anys, és la que ha crescut més (9,7 %), però també ho ha fet de manera considerable la franja de persones de 45 a 54 anys (4,3 %); només el grup d'edat de 30 a 44 anys ha perdut ocupació (-1,6 %). L'any s'ha tancat amb 72.539 persones ocupades, 1.985 més que el 2020.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Bages (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

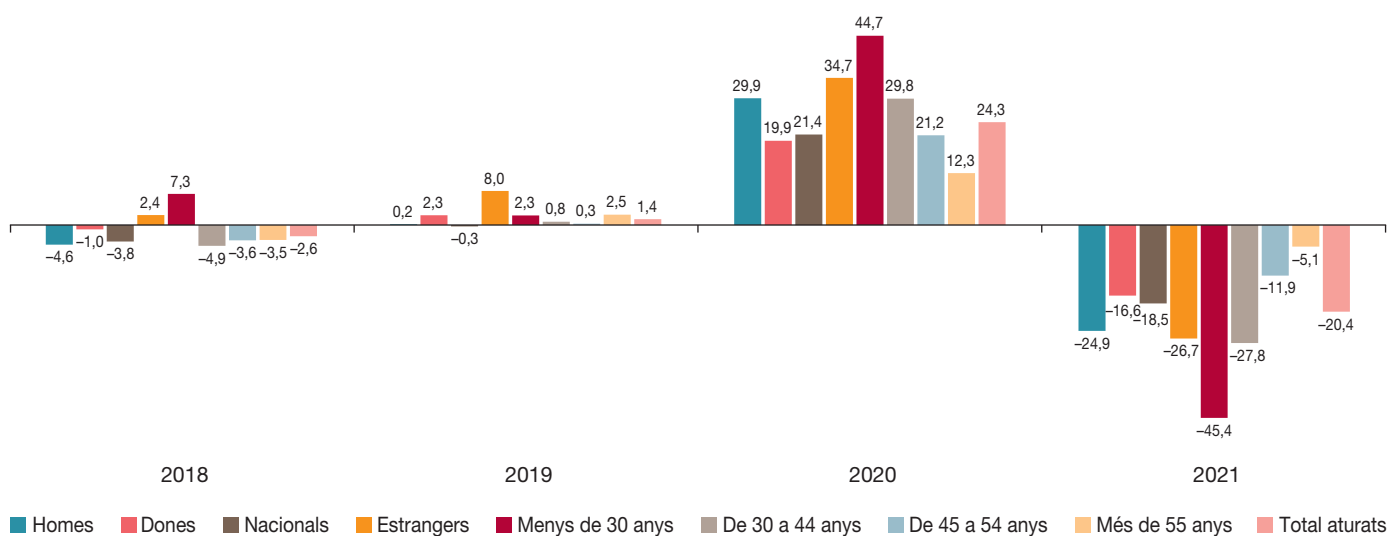
L'atur registrat (vegeu el gràfic 5) ha caigut durant l'any 2021, concretament 2.438 persones aturades registrades menys que l'any 2020, que s'ha traduït en una variació interanual del -20,4 %, la qual ha estat més moderada que al conjunt de la província (-26,3 %). La xifra de persones aturades al Bages el mes de desembre de 2021 s'ha situat en 9.500, i la taxa d'atur registrat ha baixat fins a l'11,8 % (a la província, 10,1 %).

Segons el sexe, els homes, que havien estat més afectats per l'augment de l'atur durant l'any 2020, són els que han registrat un descens més pronunciat al llarg de l'any 2021, del -24,9 %, davant de la reducció del -16,6 % de les dones. Els aturats estrangers també han registrat un descens més

Gràfic 5

Taxes de variació interanual de la població aturada registrada.

Bages (en percentatge)

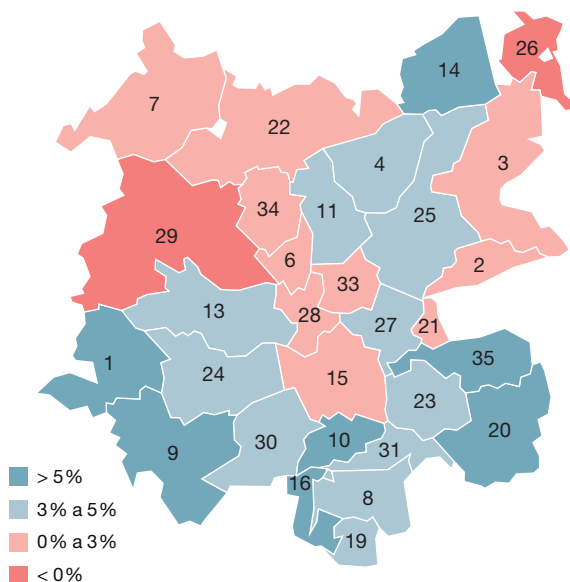

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació població ocupada registrada.

Bages, 2021 (en percentatge)

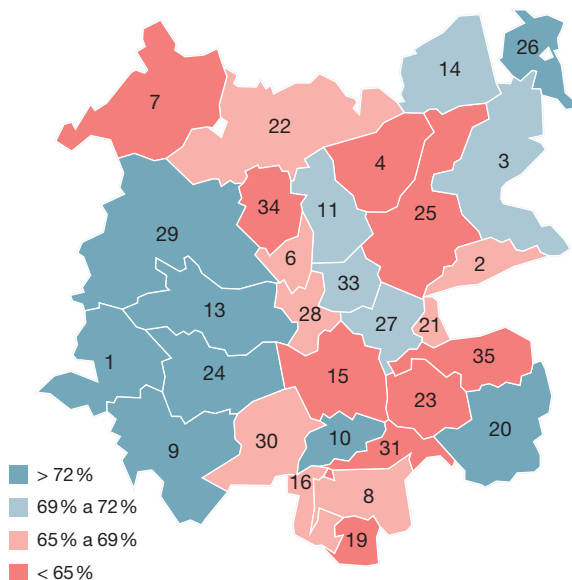

L'any 2021, l'atur ha tornat als nivells anteriors a la pandèmia, amb una reducció del -20,4 %, i una taxa d'atur de l'11,8 % en tancar l'any.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada. Bages, 2021

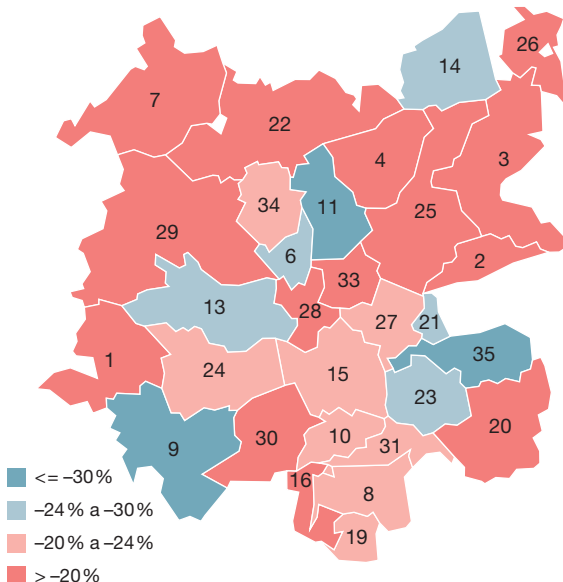
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat. Bages, 2021

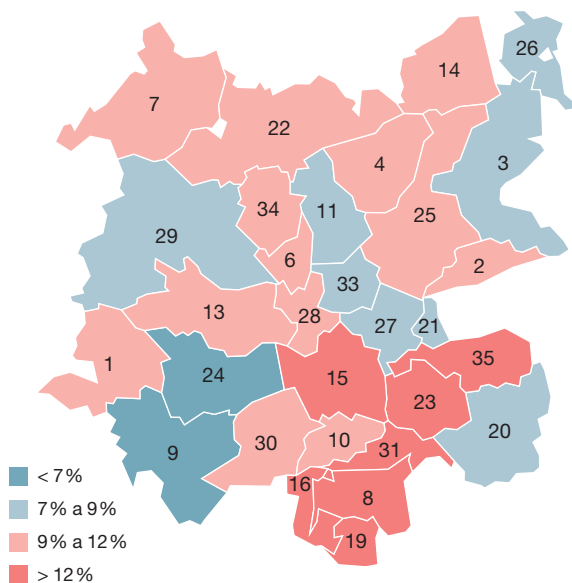
(en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat. Bages, 2021

(en percentatge)

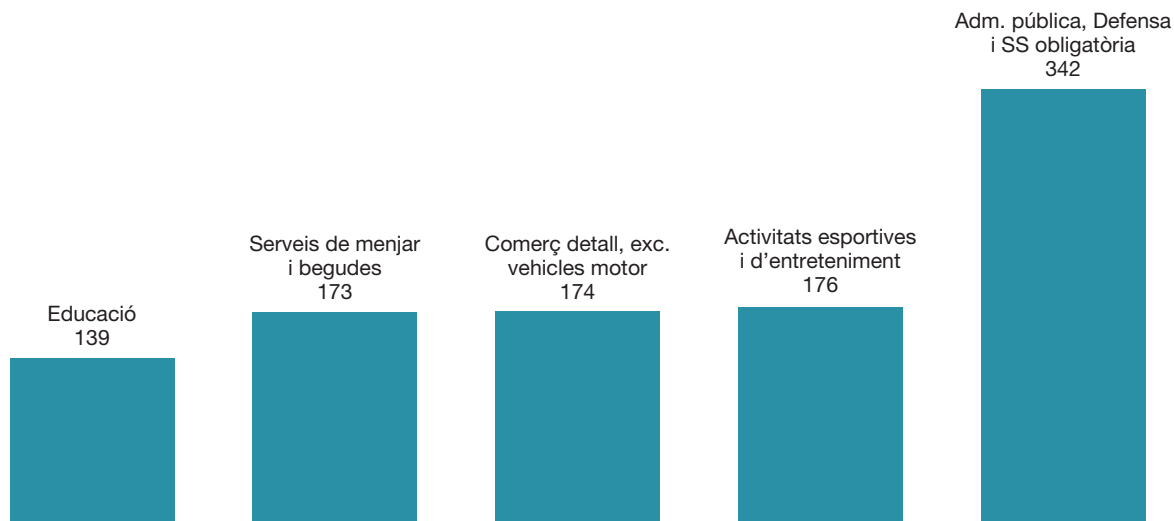

Pràcticament tots els municipis del Bages han guanyat persones ocupades, 28 dels 30, i només dos mantenen una taxa d'ocupació inferior al 60%. Cap dels 30 municipis no ha registrat un augment de l'atur, però encara hi ha set municipis amb una taxa d'atur superior al 12%.

1 Aguilar de Segarra	21 Navarcles
2 Artés	22 Navàs
3 Avinyó	23 Pont de Vilomara i Rocafort (El)
4 Balsareny	24 Rajadell
6 Callús	25 Sallent
7 Cardona	26 Sant Feliu Sasserra
8 Castellbell i el Vilar	27 Sant Fruitós de Bages
9 Castellfollit del Boix	28 Sant Joan de Vilatorrada
10 Castellgalí	29 Sant Mateu de Bages
11 Castellnou de Bages	30 Sant Salvador de Guardiola
13 Fonollosa	31 Sant Vicenç de Castellet
14 Gaià	33 Santpedor
15 Manresa	34 Súria
16 Marganell	35 Talamanca
19 Monistrol de Montserrat	
20 Mura	

Gràfic 6

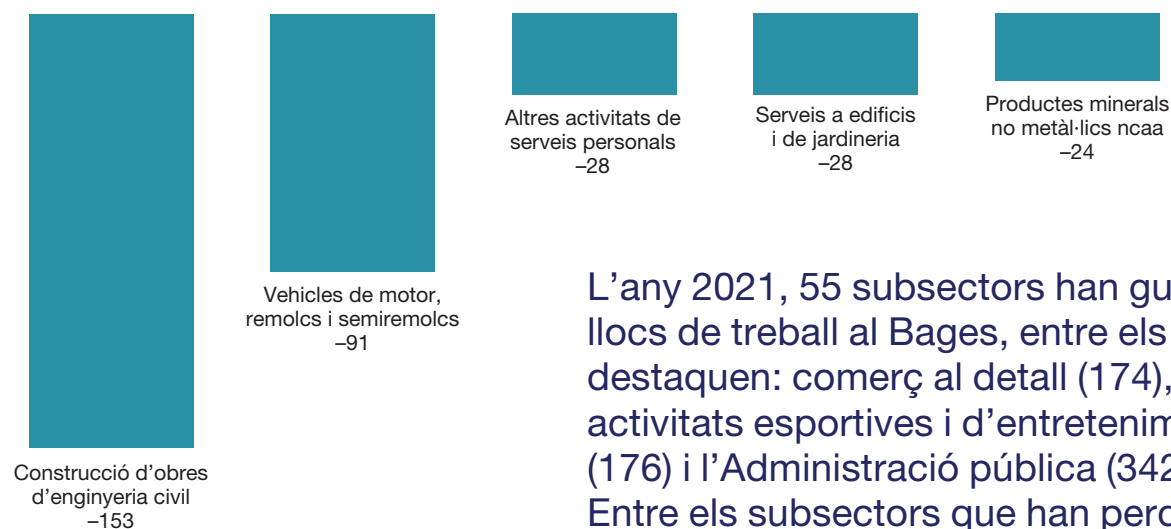
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Bages, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Bages, 2021 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

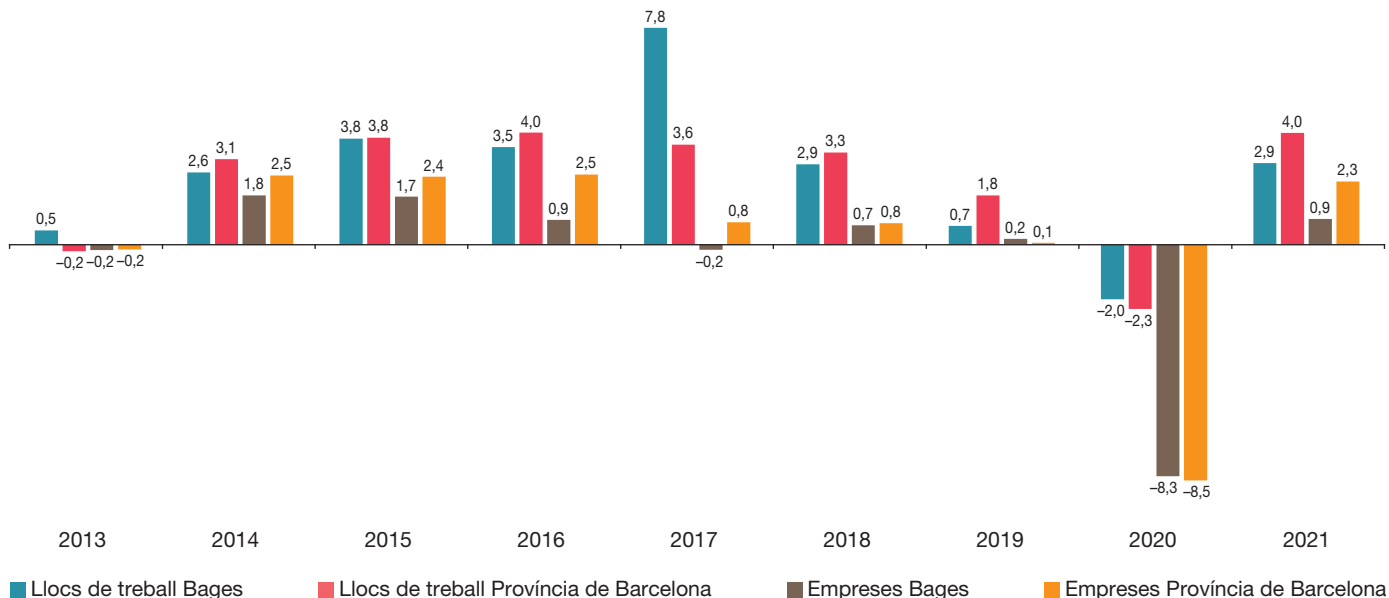
L'any 2021, 55 subsectors han guanyat llocs de treball al Bages, entre els quals destaquen: comerç al detall (174), activitats esportives i d'entreteniment (176) i l'Administració pública (342). Entre els subsectors que han perdut llocs de treball destaca la construcció d'obres d'enginyeria civil (-153).

intens que els aturats nacionals (-26,7 % i -18,5 %, respectivament). Per edats, tots els grups d'edat analitzats han reduït el nombre d'aturats, i els menors de 30 anys encapçalen aquest descens (-45,4 %). Amb relació als sectors d'activitat econòmica, el sector dels serveis ha experimentat el descens més important en termes absoluts (-1.573), mentre que en termes relatius la reducció ha estat més gran entre les persones sense ocupació anterior (-29,1 %), seguides del sector industrial (-22,3 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

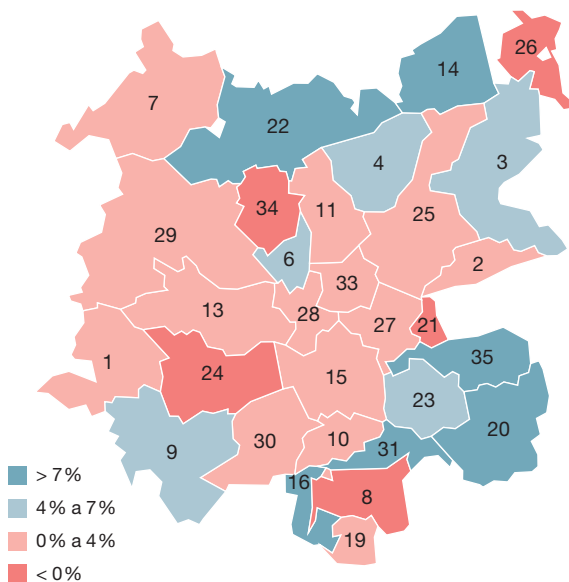
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

En finalitzar l'any 2021, el nombre de **llocs de treball** al Bages (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no) s'ha situat en 69.148, 1.964 més que l'any anterior, una variació anual del 2,9 %, menor que la del conjunt de la província (4,0 %), però que li ha permès recuperar i fins i tot superar els llocs de treball perduts durant l'any 2020. L'increment s'ha produït entre els autònoms (0,8 %), i sobretot en el treball assalariat (3,4 %).

Mapa 5

Variació llocs de treball registrats.

Bages, 2021 (en percentatge)

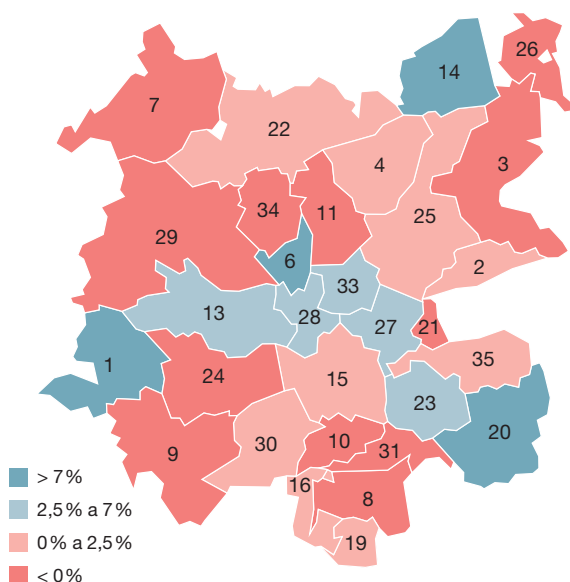
Al llarg de l'any 2021, el nombre de llocs de treball a la comarca ha augmentat el 2,9 % (3,4 % assalariats, 0,8 % autònoms). Alhora, el nombre d'empreses ha crescut el 0,9 % (45).

La variació interanual dels llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en 25 municipis de la comarca. La variació ha estat més intensa als municipis de Marganell (9,3 %), Gaià (9,8 %) i Talamanca (10,7 %). En termes absoluts, els increments més importants han estat els de Sant Fruitós de Bages (267) i Manresa (1.024). En canvi, cinc municipis han registrat una davallada dels llocs de treball, entre els quals destaquen Súria (-5,0 %) i Rajadell (-16,6 %).

Pel que fa a les **empreses** (comptes de cotització), l'augment interanual ha estat del 0,9 % (45), i la xifra total d'empreses s'ha situat en 4.950 en tancar l'any 2021. Respecte al conjunt de la província (2,3 %), ha estat la comarca amb menor dinamisme d'entre totes les que formen la demarcació. Els subsectors que han experimentat un creixement més destacat han estat l'agricultura, ramaderia i caça (10), la construcció d'immobles (12) i els serveis de menjar i begudes (24).

Mapa 6

Variació empreses registrades. Bages, 2021 (en percentatge)

13 municipis han guanyat empreses durant el 2021, entre els quals destaquen Sant Joan de Vilatorrada (12), Manresa (12) i Sant Fruitós de Bages (19). En canvi, 12 municipis han perdut empreses, entre els quals sobresurten Sant Vicenç de Castellet (-6) i Castellbell i el Vilar (-6).

El nombre de **prestacions per desocupació** a la comarca el mes de desembre de 2021 ha estat de 4.964, xifra que representa 683 prestacions menys que el mateix mes de 2020. La taxa de cobertura s'ha situat en el 52,3 %, per sota de la que es produeix al conjunt de la demarcació (59,8 %), i juntament amb la comarca de l'Anoia ha estat la taxa més baixa entre totes les comarques de la província. Tot i això, la taxa ha augmentat en 4,9 punts respecte a un any abans (47,3 %), gràcies al descens més important de persones aturades registrades.

Al llarg de l'any 2021, el nombre de **contractes laborals** registrats a la comarca ha estat de 55.838, 7.889 més que els de 2020 (16,5 % més), a causa bàsicament de l'increment en els sectors dels serveis i la indústria. Tot i l'increment, el nombre de contractes registrats es troba encara per sota dels registrats l'any 2019, abans de la crisi de la covid-19 (9.499 contractes menys). La variació anual positiva s'ha produït en ambdós tipus de modalitats de contracte, però ha estat més intensa en la contractació indefinida (47,6 %) que en la contractació temporal (12,6 %).

La Ruta del Vi del Bages, una aposta per al desenvolupament de Bages Turism

Agustí Comas Guitó, Conseller de Turisme del Consell Comarcal del Bages

Bages Turisme és l'ens del Consell Comarcal del Bages, coliderat per l'Ajuntament de Manresa, encarregat de planificar, gestionar i promocionar el turisme a la comarca del Bages. L'integren representants de tots els municipis de la comarca i, des de l'any 2018, també l'associació d'agents privats Bages Impuls. El seu objectiu és aglutinar totes les polítiques destinades a la promoció turística i aprovar els programes d'actuació comarcal i els serveis que es considerin més rellevants i estratègics per al desenvolupament turístic de la comarca, fent del Bages una destinació turística atractiva, amb una oferta estructurada, i amb projecció en l'àmbit local, nacional i internacional.

El Bages compta amb un dels atractius turístics més importants del país: la muntanya de Montserrat. La seva ubicació propera a Barcelona i atractius de referència com el diapir salí de Cardona, el parc natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac o el monestir de Sant Benet de Bages la converteixen en una destinació amb un gran potencial. A tot això cal sumar-hi la capacitat d'atracció de la capital, Manresa, coneguda arreu del món per la figura de sant Ignasi de Loiola, i punt d'arribada del Camí Ignasià, una proposta turística amb gran projecció internacional.

Tresors a peu de vinya, del patrimoni vitivinícola a la ruta del vi

L'activitat vitivinícola ha estat molt important al Bages al llarg de la història, i ho continua sent. La comarca compta amb un patrimoni vinícola de gran rellevància mundial, en el qual destaquen els elements de pedra seca, que converteixen la comarca en el territori de Catalunya amb més concentració d'aquest tipus de construccions. Així mateix, compta des de l'any 1995 amb una denominació d'origen vitivinícola, que vetlla per la qualitat dels vins que es produeixen al territori, cellers amb història i una oferta enoturística destacada.

És en aquest context en què l'any 2019 Bages Turisme inicia les primeres passes per estructurar un producte enoturístic que aglutini tota l'oferta turística de la comarca al voltant del món del vi. Una tasca que té com a resultat, l'any 2021, la creació de la Ruta del Vi de la DO Pla de Bages, un projecte compartit entre Bages Turisme i el Consell Regulador de la DO Pla de Bages, amb el suport de la Diputació de Barcelona.

El procés per estructurar la Ruta del Vi s'ha fet amb l'assessorament d'experts, que van plantejar una proposta basada en l'enoturisme cultural, atès els elements diferenciadors i singulars que ofereix la comarca, amb el patrimoni de pedra seca com a bandera. Després d'una anàlisi i plantejament estratègics, es va fer un acompanyament als cellers per tal de definir els productes turístics que integrarien la futura Ruta del Vi seguint criteris d'atractivitat, qualitat i competitivitat per al posicionament de la comarca com a destinació turística de primer ordre. Aquest acompanyament als cellers va servir per estructurar l'oferta de productes i impulsar la seva professionalització en l'àmbit de l'enoturisme. Així, se'ls va assessorar en el desenvolupament d'aquesta nova línia de negoci i en la creació de nous productes alineats amb els seus valors.

L'estructuració de la Ruta del Vi va continuar amb el desenvolupament d'una oferta turística experiencial amb productes temàtics adreçats a diferents segments de públic. També es van definir els elements que integren la cadena de valor de l'enoturisme al Bages per oferir una ruta que vagi més enllà de la simple visita als cellers i que contingui experiències amb propostes de valor, segmentades i especialitzades.

Així doncs, la Ruta del Vi de la DO Pla de Bages vol posicionar la comarca com a referent en enoturisme, posant en valor els vins que es fan a la comarca, però també elements patrimonials i paisatgístics únics al món, com les construccions de pedra seca o el Geoparc de la Catalunya Central. La ruta organitza i articula tota l'oferta enoturística dels 15 cellers de la DO Pla de Bages i proposa als visitants diferents activitats per fer a la comarca en funció dels seus interessos. Es tracta doncs d'una ruta que cadascú es pot fer a mida i que s'adreça a tot tipus de públic, però molt especialment a totes les persones que tenen un interès especial en el món del vi o que es consideren *wine lovers*.

La ruta ofereix un gran ventall de propostes amb un fort component cultural i històric que permeten descobrir el patrimoni i el passat vitivinícola de la zona, sovint desconegut per a molts. Els seus punts més diferencials són:

- El patrimoni vitivinícola de la pedra seca. El Bages és el territori amb més concentració de tines i barraques de pedra seca a peu de vinya, algunes de molt rellevants com les tines de la vall del Flequer. L'art de la pedra seca està considerat Patrimoni Cultural Immaterial de la UNESCO des del 2018.
- El Geoparc Mundial Unesco de la Catalunya Central. Una geologia única que condiciona i dona caràcter als vins, amb dos parcs naturals, serralades, bosc i paisatges rurals i elements tan icònics com la muntanya de Montserrat.
- La història de les antigues nissagues de viticultors, cooperatives centenàries i petits projectes familiars. Una història que es remunta a l'edat mitjana, quan el cultiu de la vinya es va expandir sota la influència del monestir de Sant Benet de Bages i que va tenir, a mitjans del segle XIX, el seu moment de màxima esplendor.
- Varietats autòctones i vins de qualitat. Els cellers de la DO Pla de Bages treballen per elaborar vins de gran qualitat i per recuperar i impulsar varietats autòctones com el picapoll i el mandó.

Per tot això, la Ruta del Vi estructura una oferta segmentada d'experiències singulars per a tots els gustos, com pot ser la descoberta de les barraques de pedra seca, activitats de turisme actiu entre vinyes (*buggies*, *enotrekking*, ciclisme, a cavall...), propostes d'enoturisme cultural (visites a Manresa o a Cardona), vi i gastronomia (pícnics entre vinyes, maridatges, visites a cellers amb dinar...), i també activitats d'enoturisme prèmium.

Un futur engrescador

L'any 2022, després d'un any de bagatge, la Ruta del Vi presenta resultats molt satisfactoris i engrescadors. La ruta compta amb trenta-dos establiments adherits, entre cellers, allotjaments, restaurants i altres equipaments vinculats al sector enoturístic. Ofereix més de trenta enoexperiències, s'ha impulsat l'obertura de *wine bars* als cellers, amb sis establiments oberts en l'actualitat davant dels tres que hi havia l'any 2019 i es compta amb un esdeveniment anual de referència com és la fira ViBa, la fira del vi del Bages, que se celebra entre finals de maig i principis de juny. A tot això cal afegir-hi la creixent professionalització tant dels cellers com dels allotjaments i restaurants en l'àmbit del turisme.

Però un dels elements més importants ha estat la suma d'esforços entre el sector privat i el sector públic per promocionar la destinació en el seu conjunt. Aquest treball constant i compartit fa que les perspectives de futur siguin molt positives. Per a aquest 2022 un dels principals objectius és la recollida de dades que ens permetin analitzar el perfil de l'enoturista al Bages, veure el creixement de l'enoturisme a la comarca i prendre decisions estratègiques que ens permetin continuar el treball en aquesta línia, des de la sostenibilitat i el respecte pel territori.